

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ в ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ПРОСТІР

Упровадження інклюзивного навчання в загальноосвітній школі

Організаційно-правовими засадами впровадження інклюзивного навчання у школі є законодавство України, міжнародні нормативно- правові акти у сфері забезпечення права на освіту людей з особливими освітніми потребами. Міжнародні стандарти в галузі прав людини ґрунтуються на ідеї участі кожної особи в суспільному житті на засадах рівності й без дискримінації (ООН, 1993).

Правова основа експерименту

- **Конституція України**
- **Закони України:**

«Про освіту», «Про спеціальну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів в Україні».

- **Укази Президента України:**

— «Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями» від 18.12.2007 р. № 1228.

— «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні» від 20.03.2008 р. № 244;

- **Розпорядження та постанови Кабінету Міністрів України:**

— «Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року» від 03.12.2009 р. №1482р.;

— «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 р. № 872.

- **Накази МОН України:**

— «Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009—2012 роки» від 11.09.2009р. № 855; — «Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 р.» від 21.12.2009 р. №1153

- **Інструктивно-методичні листи МОН молоді та спорту:**

— «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 р. № 1/9-384;

— «Про організацію психологічного і соціального супроводу інклюзивного навчання» від 26.07.2012 р. № 1/9-529;

— «Про затвердження Типових штатних нормативів загальноосвітніх навчальних закладів» від 06.12.10 р. № 1205.

— «Про визначення завдань працівників психологічної служби системи освіти в умовах інклюзивного навчання» від 02.01.2013 р. № 1/9-1;

Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливими освітніми потребами здійснюється за принципами:

- системності корекційних, профілактичних і розвивальних завдань;
- єдності діагностики і корекції;
- пріоритетності корекції причинного типу;
- корекції;
- урахування вікових, психологічних й індивідуальних особливостей дитини;
- комплексності методів психологічного впливу;
- активного залучення соціального оточення до участі в корекційній програмі;

- опори на різні рівні організації психічних процесів;
- програмового навчання;
- зростання складності, урахування обсягу і ступеня різноманітності матеріалу;

Програмою розвитку школи на 2013—2016рр. спроектовано концептуальні, організаційно-управлінські та педагогічні підходи до запровадження у НВП інклюзивного навчання та роботи з учнями, які мають вади у психофізичному розвитку. Реалізація мети та завдань програми експериментальної діяльності щодо впровадження інклюзивної освіти здійснюється завдяки різноаспектним підходам.

Прогнозований педагогічний результат охоплює: соціалізацію випускника школи; формування готовності до активної життєвої та громадянської діяльності; інтеграцію дітей з особливими потребами в суспільство.

Діти з особливими освітніми потребами *зараховані до класу з інклюзивним навчанням у встановленому порядку*. При зарахуванні дітей до такого класу колектив спирається на основні вимоги *Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах*, затвердженого Постановою КМУ від 15.08.11 р. № 872.

Згідно із зазначеним документом, діти з обмеженими можливостями здоров'я навчаються в класі, наповнюваність якого не перевищує 20 учнів. Навчання відбувається за моделлю постійної інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, які не отримують індивідуального навчання внаслідок різних обставин. Натомість їх інтелектуальний розвиток відповідає рівню вікової норми.

Відповідно до *Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах* особистісно зорієнтоване спрямування навчально-виховного процесу для дітей із вадами, які навчаються в загальноосвітніх класах забезпечує **асистент учителя**.

За *моделлю постійної неповної інтеграції* у школі навчаються діти, рівень розвитку яких нижче рівня вікової норми однолітків і які потребують професійної корекційно-педагогічної роботи спеціалістів. У школі інклюзивне навчання за моделлю постійної неповної інтеграції реалізується через ресурс індивідуального навчання, в результаті чого неминуче встановлюється зв'язок між індивідуальним та інклюзивним навчанням.

Психологічний супровід розвитку дитини з обмеженими можливостями, яка інтегровано навчається в загальноосвітній школі, є необхідною складовою ефективності навчально-виховного процесу.

Він охоплює низку взаємозалежних *процедур*:

- *Діагностика* — психологічне обстеження дітей, колективів. Моніторинг індивідуального розвитку дітей. Вивчення причин, що ускладнюють розвиток і навчання.
- *Корекційна та розвивальна робота* — організація психолого-медико-педагогічних заходів з метою ліквідації відхилень у психофізичному індивідуальному розвитку та поведінці, профілактика правопорушень, корекція девіантної поведінки.
- *Консультативна робота* — надання всім учасникам навчально-виховного процесу допомоги з питань навчання й виховання дітей та підлітків.
- *Реабілітація* — надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які опинилися у кризових ситуаціях, з метою адаптації до нових умов життя.
- *Прогностика* — розробка, апробація та впровадження моделей поведінки груп та особистості в різних умовах навчання, проектування її змісту та напрямів індивідуального розвитку дітей.
- *Профілактика* — своєчасне запобігання порушенням психофізичного розвитку та становлення особистості, міжособистісним труднощам, запобігання конфліктним ситуаціям.
- *Просвітницько-пропагандистська робота* — підвищення психологічної культури в навчальному закладі, сім'ях.
- *Превентивне виховання* (формування в учнів орієнтації на здоровий спосіб життя, захист психічного здоров'я).

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання в загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно зорієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально - пізнавальної діяльності таких дітей.

Визначення оптимальних шляхів і засобів запровадження інклюзивного навчання ґрунтується на основі відповідного нормативно-правового, навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення.

Концепція розвитку інклюзивної освіти України.
Загальні положення 2010 р.

План впровадження інклюзивного навчання в НВК №12 м. Рівного на 2012 -2016 рр.

№ п/п	Напрямок роботи	Шляхи реалізації	Відповідальні за проведення	Термін виконання				
				2012	2013	2014	2015	
1.	Облік дітей мікрорайону школи	Складання списків дітей віком від 5 до 18 років; Складання списків дітей із вадами розумового та фізичного розвитку	адміністрація закладу, вчителі	вересень +				
2.	Збори для батьків майбутніх першокласників	Ознайомлення батьків з умовами навчання у закладі;	адміністрація, психолог		березень +			
3.	Знайомство з документами, що супроводжують дитину під час її зарахування до навчального закладу	Ознайомлення з витягом психолого-медико- педагогічної консультації (висновок, рекомендації); Зустріч з дитиною з метою ознайомлення її з навчальним закладом (підготовка приміщень відповідно до потреб учнів	Директор, психолог адміністрація, вчителі інклюзивного класу		квітень-серпень +			
4.	Вивчення нормативно-правової бази щодо впровадження	Вивчення нормативно- законодавчої бази України з питань інклюзивної освіти,	адміністрація, психолог, вчителі		серпень +			

	інклюзивної освіти	критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів різних нозологій, програм						
5.	Складання ІНП для дітей з ООП	Складання індивідуального навчального плану для кожного учня, визначення і погодження аспектів навчання, що потребують спеціальних методик, певної адаптації завдань	заступник директора, вчитель, асистент вчителя, психолог. логопед	вересень +	вересень +	вересень +	вересень +	вересень +
6.	Складання навчального плану для класу інклюзивного навчання	Погодження навчальних планів з управлінням освіти	інспекторський відділ, заступник директора навчального закладу	серпень +	серпень +	серпень +	серпень +	серпень +
7.	Заклучення угоди про співпрацю з РНРЦ «Особлива дитина»	Психолого-медико-педагогічний супровід навчання дітей з особливими освітніми потребами	директор		жовтень +			
8.	Розширення інформаційної бази для батьків	Інформаційний бюлетень для батьків	вчитель, вчитель-асистент		жовтень +			
9.	Створення умов для підвищення професійного рівня інклюзивної освіти вчителів закладу	Курсова перепідготовка вчителя інклюзивного класу та асистента вчителя; Участь у міських та обласних семінарах	адміністрація		+	+	+	+
10.	Проведення корекційних та розвивальних занять згідно з рішенням ПМПК за програмою	Корекційні та розвивальні заняття з психологом; Корекційно-розвиткові заняття з логопедом; Корекційно-розвиткові заняття з	психолог вчитель-логопед вчитель музики		+	+	+	+

	інтенсивної педагогічної корекції	ритміки						
11.	Створення умов для розуміння ідей інклюзії, формування позитивного ставлення батьків учнів інклюзивного класу до спільного навчання дітей	Підготовка матеріалів до проведення бесід, тренінгів; Індивідуальні бесіди з батьками. діти яких навчаються в інклюзивному класі	вчитель, асистент вчителя		+	+	+	+
12.	Ведення учнівських портфоліо	З метою відображення навчальних досягнень дітей з ООП, розвитку їх інтересів	асистент вчителя, вчитель		+	+	+	+
13.	Формування толерантного ставлення, поваги та взаємодопомоги у класному колективі	Створення оптимальних умов для спілкування, сприяти налагодженню дружніх стосунків між дітьми	асистент вчителя, вчитель		+	+	+	+
14.	Залучення дітей з особливими освітніми потребами до активної участі в позашкільній роботі закладу, конкурсах		асистент вчителя, вчитель					
15	Проведення моніторингових досліджень інклюзивного класу	Здійснення аналізу результативності навчально-виховного процесу у класі з інклюзивною формою навчання та рівня навчальних досягнень учнів з ООП	заступник директора				травень +	

Організація навчання учнів з особливими освітніми потребами

Витяг з річного плану роботи школи

№ з/п	Зміст роботи	Термін	Відпові-дальний	Відмітка про виконання
1	Уточнити (скласти) списки дітей і підлітків шкільного віку з вадами розумового та (чи) фізичного розвитку	Серпень, IV тиждень	Відповідальні за дільниці мікрорайону	
2	Організувати індивідуальне навчання: — провести тарифікацію вчителів; — скласти розклад занять учнів за погодженням з батьками; — скласти календарні плани з кожного предмета;	Серпень, IV тиждень		Наказ
3	Організувати просвітницьку роботу для вчителів, що працюють з дітьми, які мають вади психофізичного розвитку з питання розгляду Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами	Серпень, IV тиждень		
4	Розробити індивідуальні програми розвитку учнів, що мають вади психофізичного розвитку та навчаються в умовах інклюзивного навчання	Вересень, I тиждень	Адміністрація, учителі-куратори	Індивідуальні програми розвитку
5	Організувати та провести засідання шкільної ПМПП з питання створення умов та організації навчання учнів з вадами в розвитку	Вересень, II тиждень	Учителі-куратори, психолог, логопед, медпрацівник	Протокол ПМПП(ПМПК)
6	Провести індивідуальні консультації для батьків, чії діти навчаються за індивідуальною формою та за моделями інклюзивної освіти	Протягом року	Класні керівники, психолог	
7	Організувати моніторинг навчальних та творчих досягнень учнів із вадами розвитку	3 вересня	Учителі-пред-метники	
8	Залучити учнів із вадами психофізичного розвитку до участі в роботі гуртків у позашкільних закладах за інтересами	Жовтень, I тиждень	Класні керівники, соц. педагог	
9	Організувати та провести засідання шкільної ПМПП із питання вивчення рівнів навчання учнів із вадами психофізичного розвитку	Грудень, III тиждень	Класні керівники,педагоги предметними	Протокол ПМПП (ПМПК)
10	Провести перевірку стану роботи з учнями , що мають вади психофізичного розвитку	Березень, I тиждень	Заст. Директора	Довідка
11	Залучати учнів із вадами психофізичного розвитку до активної участі у шкільних та позашкільних заходах	Протягом року	Класний керівник, соц. педагог,асистент вчителя	
12	Підготувати документи учнів, що мають вади у психофізичному розвитку, для проходження міської ПМПК з метою вирішення питання про подальше навчання	Травень, II тиждень	Практичний психолог. логопед,	Протокол ПМПП (ПМПК)
13	Організувати та провести засідання шкільної ПМПП із питання вивчення рівнів навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами	Травень, III тиждень	Практичний психолог	Протокол ПМПП(ПМПК)

Про організацію інклюзивного та інтегрованого навчання

у 2012 / 2016 н. р.

З метою створення умов для реалізації гарантованих прав громадян на отримання рівного доступу до якісної освіти, на виконання Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.12.09 р. № 1482-р., Постанови Кабінету Міністрів від 15 серпня 2011 р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах», наказів Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1153, від 11.09.09 р. № 855 «Про затвердження плану заходів щодо запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2012 року»,

НАКАЗУЮ:

1. Організувати у 2012_/2016_ н. р. інклюзивне навчання для учнів з особливими освітніми потребами.
2. Здійснювати навчання в класах з інклюзивним навчанням за типовими навчальними планами, програмами, підручниками та посібниками, рекомендованими МОН для загальноосвітніх навчальних закладів.
3. Здійснювати навчально-виховний процес у класах з інклюзивним навчанням відповідно до робочого навчального плану школи, складеного на 2012_/2016_ н. р. на основі Типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.
4. Затвердити модель інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами та їх інтеграції в загальноосвітній простір на 2012 / 2016 н. р. — *модель постійної повної інтеграції* — передбачає навчання дитини, яка має відповідні психофізичні порушення, на рівних з дітьми, що розвиваються згідно з віковою нормою в загальноосвітніх класах. При цьому рівень розвитку цих дітей відповідає або є наближеним до вікової норми здорових дітей. Дозування часу інтеграції немає, зміст спільної діяльності не регламентується. Інклюзивна освіта забезпечується педагогами загальноосвітніх класів;
5. Здійснити зарахування дітей з особливими освітніми потребами до класу з інклюзивним навчанням (в загальній кількості — 2) у встановленому порядку відповідно до висновку психолого-медико-педагогічної консультації;

Прізвище ім'я	Клас	Модель інклюзивного навчання	Характер вад	Примітка
Каріна П.	1 Ж	Модель постійної повної інтеграції	Затримка мовного розвитку, синдром Дауна	
Денис К.	1 Ж	Модель постійної повної інтеграції	Затримка мовного розвитку, ЗПР	

6. Продовжити формування ефективної системи освіти дітей з обмеженими можливостями здоров'я для повного та успішного включення їх у загальноосвітній простір.
7. Затвердити план інклюзивної освіти на 2012_/2016_ н. р. та план її реалізації на 2012_/2016 рр. згідно зі статусом базової школи.
8. Психологічній службі школи (практичний психолог – Кравчук Н.М., соціальний педагог – Ігнатюк О.Ю.):
 - 8.1 Забезпечити психолого-педагогічний супровід учнів школи з особливими освітніми потребами.

- 8.2 Здійснювати моніторинг розвитку пізнавальних процесів, інтелектуального розвитку та особистісних якостей та відображати зміни в картах індивідуального розвитку.
- 8.3 Забезпечити проходження дітьми, що мають вади психофізичного розвитку, міського та обласного ПМПК із метою надання консультативної допомоги з боку спеціалістів вузького профілю (логопед, психолог).
- 8.4 Організувати навчання педагогічного колективу в рамках проведення постійно діючих психолого-педагогічних семінарів з метою підвищення кваліфікації з питань інклюзивної освіти.
- 8.5 Надавати консультаційно-діагностичну допомогу психологічного спрямування вчителям - предметникам, класним керівникам щодо особливостей індивідуалізації та диференціації навчання дітей з особливими освітніми потребами.
9. Заступнику директора (заступник директора з навчально-виховної роботи - Кульчинська М. П.)
Сприяти підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, залученню до проходження спеціальних курсів з підвищення кваліфікації при закладах післядипломної педагогічної освіти РОШПО.
10. Заступнику директора (заступник директора з навчально-виховної роботи - Карабанова Г.В.):
- 10.1 Організувати навчально-виховний процес для вищезазначених учнів за відповідною моделлю інклюзивної освіти
- 10.2 Розробити індивідуальні навчальні плани для дітей з особливими потребами на 2012—2013 навчальний рік з урахуванням висновку психолого-медико-педагогічної консультації відповідно Типових навчальних планів.
- 10.3 Узяти під особистий контроль відповідність програмового забезпечення навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами згідно з рішеннями та рекомендаціями міської ПМПК.
- 10.4 Здійснювати адміністративний контроль за станом організації навчально-виховного процесу в рамках інклюзивної освіти. Скласти розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами на I, II семестри щороку з урахуванням індивідуальних особливостей їхньої навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності протягом дня й тижня з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог; урахувати особливості конкретної моделі включення дітей з особливими потребами в загальноосвітній простір при складанні розкладу навчальних занять.
- Затвердити наступний склад педагогічних працівників з питань упровадження інклюзивного навчання на 2013/2016 н. р.:
- директор НВК №12 - Лагодюк В.Ю.;
заступник директора - Карабанова Г.В.
логопед - Писарчук Н.М.;
практичний психолог - Кравчук Н.М.;
соціальний педагог - Ігнатюк О.Ю.;
класний керівник - Шквородюк Л.В.;
медичний працівник - Токарець С.М.

14. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи - Карабанову Г. В.

Директор

Лагодюк В.Ю.

Індивідуально-виховний маршрут розвитку дитини із затримкою психічного розвитку

ПІБ дитини _____

Дата народження _____

Проблема: _____

Мета: розвиток пізнавальних процесів учнів до вікової норми. Формування вміння пристосовуватись до навколишнього середовища.

Класний керівник (учитель)	Психолог	Батьки	Медпрацівники
Створення оптимальних умов для розвитку дитини у класному колективі	Діагностика розумового розвитку дитини, розвитку пізнавальних процесів	Спостереження за дітьми під час спілкування	Контроль за станом здоров'я дитини
Відвідування сім'ї, де проживає дитини	Оцінка емоційно-вольової сфери	Створення позитивного емоційного мікроклімату; здійснення допомоги, підтримки	Системне проходження медичного догляду
Установлення емоційного контакту з батьками та дитиною	Оцінка комунікативної сфери учня	Активна участь у проведенні консультацій, свят та батьківських зборів	Поради шкільного лікаря з організації раціонального харчування
Проведення індивідуальних занять щодо корекції пізнавальних процесів	Вивчення особистісних якостей дитини	Заохочування дитини до відвідування гуртків різних напрямів з метою розкриття її природного потенціалу	Індивідуальні бесіди щодо збереження здоров'я
Контроль фізичних та інтелектуальних навантажень з метою профілактики перевтоми	Надання консультації батькам щодо здійснення допомоги при корекції пізнавальних процесів учня		
Проведення моніторингу розвитку пізнавальних процесів учня	Консультативна допомога вчителю щодо організації розвивальних занять з учнями		
Вивчення науково-методичної літератури для роботи з учнями із затримкою психічного розвитку	Корекційно-розвивальні заняття з метою корекції розумового розвитку та пізнавальних процесів		
Учити однолітків норм спілкування з дітьми, які мають затримку психічного розвитку	Індивідуальні бесіди з учнем із метою надання психологічної допомоги		
Оволодіння навичками зняття втоми в учнів із затримкою психічного розвитку	Проведення психологічного моніторингу розумового розвитку дитини		

Прогноз. Успішна соціальна адаптація. Розвиток пізнавальних процесів згідно з віковою нормою.

Індивідуально-виховний маршрут розвитку дитини із затримкою психічного розвитку

ПІБ дитини _____

Дата народження _____

Проблема: поведінкові та навчальні труднощі. _____

Мета: Адаптація дитини з ООП до нових умов навчання та виховання

Класний керівник (учитель)	Асистент учителя	Батьки	Медпрацівник
Створення оптимальних умов для розвитку дитини у класному колективі		Спостереження за дітьми під час спілкування	Контроль за станом здоров'я дитини
Відвідування сім'ї, де проживає дитина		Створення позитивного емоційного мікроклімату, сприяння у наданні допомоги та підтримки	
Установлення позитивного емоційного контакту з батьками дитини	Установлення позитивного емоційного контакту з батьками дитини	Активна участь у шкільному житті дитини	Системне проходження медичного обстеження
Проведення індивідуальних занять з метою з'ясування відповідності розвитку когнітивної сфери віку	Супровід навчальної діяльності, учнів з ООП	Заохочування дитини до відвідування різноманітних гуртків з метою розвитку її природних задатків	Поради з організації раціонального харчування
Контроль фізичних та інтелектуальних навантажень з метою профілактики перевтоми	Сприяння адаптованості учнів до нових умов навчання та виховання	Сприяння адаптованості учнів до нових умов навчання та виховання	
Проведення моніторингу розвитку пізнавальних процесів учня	Допомога у запам'ятовуванні, збереженні та відтворенні програмового матеріалу	Виконання розвивальних завдань разом з дитиною з метою розвитку пізнавальних процесів	Профілактична робота направлена на збереження здоров'я дитини
Вивчення науково – методичної літератури для роботи з учнями із затримкою психічного розвитку	Вивчення науково – методичної літератури для роботи з учнями із затримкою психічного розвитку	Консультації для батьків з питань навчання, виховання та розвитку дитини	
Навчання однолітків норм спілкування з дітьми з ООП, сприяння взаємодії учнів ввіреного класу	Залучення дітей з ООП до участі у спільних справах та іграх з однокласниками	Залучення дитини до спільно проведення часу з однолітками з метою розвитку навичок конструктивної взаємодії	
Оволодіння навичками зняття втоми у учнів з ООП	Оволодіння навичками зняття втоми у учнів з ООП		

Прогноз:

Успішне пристосування учнів з особливими освітніми потребами до шкільного навчання, розвиток когнітивної сфери дітей згідно вікових нормативів

Індивідуально-виховний маршрут розвитку дитини із затримкою психічного розвитку

ПІБ дитини: _____

Дата народження: _____

Проблема: утруднена адаптація дитини з ООП, низький рівень шкільної мотивації.

Мета: розвиток комунікативної сфери та пізнавальних процесів молодшого школяра, створення позитивного психологічного мікроклімату _____ в учнівському колективі, формування навичок конструктивної взаємодії, навчальної мотивації.

Психолог	Класний керівник	Асистент вчителя	Батьки
	Створення оптимальних умов для розвитку дитини у класному колективі		Спостереження за дітьми під час спілкування
Визначення психологічної готовності дитини до нових умов навчання і виховання (спостереження)	Сприяння адаптації дитини до шкільного навчання	Сприяння адаптації дитини до шкільного навчання	Сприяння адаптації дитини до шкільного навчання
Індивідуальна комплексна діагностика розумового розвитку, емоційно-вольової сфери	Індивідуальні та групові консультації щодо розвитку пізнавальних процесів учнів та формування навичок навчальної діяльності учнів з ООП	Індивідуальні та групові консультації щодо розвитку пізнавальних процесів учнів та формування навичок навчальної діяльності учнів з ООП	Індивідуальні та групові консультації щодо розвитку пізнавальних процесів учнів та формування навичок навчальної діяльності учнів з ООП
Залучення дитини до індивідуальних корекційних чи розвивальних занять з метою зняття емоційної напруги, розвитку пам'яті, уваги, мислення та дрібної моторики	Врахування індивідуальних особливостей дитини при подачі нового матеріалу, підтримка ситуації успіху, впевненості у власних силах, стійкості навчальної мотивації	Врахування індивідуальних особливостей дитини при засвоєнні та відтворенні програмового матеріалу, підтримка ситуації успіху, впевненості у власних силах, стійкості навчальної мотивації	Залучення до виконання розвивальних завдань разом з дитиною з метою розвитку пізнавальних процесів, дрібної та загальної моторики
Індивідуальні консультації всім учасникам навчально-виховного процесу з питань інтеграції дитини з ООП	Індивідуальні консультації всім учасникам навчально-виховного процесу з питань інтеграції дитини з ООП	Індивідуальні консультації всім учасникам навчально-виховного процесу з питань інтеграції дитини з ООП	Індивідуальні консультації всім учасникам навчально-виховного процесу з питань інтеграції дитини з ООП
Постійне вивчення науково-методичної літератури з метою реалізації	Круглі столи для педагогів з метою збереження здоров'я молодшого школяра	Просвітницькі лекторії для батьків з актуальних питань навчання та розвитку	

просвітницької роботи для педагогів, батьків та учнів з ООП	з ООП, врахування особливостей розвитку учня молодшої шкільної ланки	дитини з ООП	
---	--	--------------	--

Прогноз:

Набуття конструктивних навичок та умінь міжособистісної взаємодії, створення розвивального середовища природнім задаткам дитини, позитивний досвід адаптації у молодшого школяра з особливими освітніми потребами.

Індивідуально-виховний маршрут розвитку учня, який навчається за індивідуальною формою навчання

ПІБ дитини _____

Дата народження _____

Проблема: _____

Мета: соціальна адаптація учнів; формування навичок самовизначення, соціальної активності

Класний керівник	Психолог	Батьки
Створення належних умов для взаємодії однокласників	Групові та індивідуальні консультації учням «Життя з хворобою: один у полі не воїн», «Кризові стани та потреба у взаємодії»...	Спільні зустрічі учнів, відвідування шкільних та позашкільних заходів з метою соціалізації дитини
Відвідування сім'ї, встановлення позитивного емоційного контакту (довірливих взаємин) з дитиною та її родиною	Відвідування сім'ї, бесіди з дитиною на різноманітні теми (за бажанням дитини)	Бесіди з батьками з метою з'ясування актуальних потреб у життєдіяльності учня
Проведення індивідуальних занять та надання консультацій і рекомендацій щодо навчання та розвитку дитини	Вивчення індивідуальних особливостей учня, надання консультацій за результатами діагностичної роботи (за згодою учня)	
Контроль фізичних та інтелектуальних навантажень з метою профілактики перевтоми	Надання консультацій щодо оволодіння прийомами та техніками саморегуляції, просвітницька робота направлена на розширення дитячого кругозору (популяризації психологічної науки для тих, хто опинився у складних життєвих обставинах), формування позитивного мислення	
Вивчення науково-методичної літератури з метою знаходження оптимальних шляхів розвитку	Самоосвіта з метою підбору відповідної інформації чи психологічних технік для психологічної підтримки учня	Консультації (згідно запиту)

Прогноз: психологічна підтримка учня, формування позитивного мислення на шляху подолання життєвих труднощів, соціалізація дитини.

**Індивідуальний навчальний план
Інформація про дитину загального характеру**

Ім'я дитини _____

Дата народження: _____

Адреса:

Телефон: _____

Імена батьків: _____

Порушення (вади): _____

Дата зарахування дитини до школи

Поточний рівень знань і вмінь дитини

Під час тестування (формального і неформального) отримано таку інформацію: __

Психологічна та соціальна готовність до навчання	Дитина бажає вчитися, йде на контакт, але виникають труднощі при встановленні взаємин з однолітками та дорослими через імпульсивні дії, недостатню сформованість емоційно - вольового компоненту шкільної зрілості. Включається у навчальну діяльність, але швидко втомлюється і не бажає продовжувати працювати, а отже не виконує розпочату справу, не завжди усвідомлює ситуацію уроку...
Пізнавальні процеси	Нестійка увага, переважає короткочасна пам'ять, наочно – образне мислення, недостатня сформованість компоненту шкільної зрілості, потребує розвитку дрібна моторика та мовлення. Переважає ігрова мотивація. Дитина проявляє активний інтерес до всього, але через особливості н. с. швидко переключається і втрачає інтерес
Фізіологічна готовність	Дитина має середній рівень загального фізичного розвитку

Особисті якості

Сильні	Слабкі
Фізичний розвиток	
<ul style="list-style-type: none"> - Швидко реагує, доброзичливо, легко включається у діяльність 	<ul style="list-style-type: none"> - Не володіє навиками спортивних ігор. - Орієнтування у просторі ускладнюється можливістю травмувати себе чи однолітків через імпульсивність дій. - Надмірна рухова активність.
Мовні навички (розуміння висловлювання)	
<ul style="list-style-type: none"> - повільно оволодіває навичками читання, поступово засвоює програмовий матеріал з математики - установлює і інколи обґрунтовує причинно - наслідкові зв'язки між подіями і вчинками персонажів 	<ul style="list-style-type: none"> - Не з'ясовує значення слів і висловів; - Порушення орфографічної зірковості (недостатній розвиток зорового аналізатора), недостатній розвиток дрібної моторики
Інтелектуальний пізнавальний (когнітивний) розвиток	
Має бажання вчитися, відвідувати школу, децю спрацьовує фотографічність пам'яті, здатний до відтворюючої діяльності за вказівкою дорослого	- Оперує математичними поняттями та навичками читання на низькому рівні
Соціальний та емоційний розвиток	
<ul style="list-style-type: none"> - Активно взаємодіє з однолітками і дорослими, - Обирає гуртки за інтересами (футбол). 	<ul style="list-style-type: none"> - впевнений у собі. - Притаманне позитивне мислення. - Має жагу до пізнання навколишнього середовища

**Робота з батьками учнів з особливими освітніми потребами в умовах
інклюзивної школи**

Соціальний вакуум, у якому щодня перебуває родина, яка виховує дитину з проблемами у здоров'ї, може спровокувати розгубленість батьків, викликати відчуття безпорадності. Безпорадність, іноді розпач і навіть лють зумовлені саме неможливістю вирішення проблеми захворювання. Це не відхилення, а нормальна людська реакція на складну, дратівливу, незбагнену і не цілком підвладну людині ситуацію. З огляду на це пропонуємо психолого-педагогічний комплекс роботи з батьками учнів з вадами у розвитку

**План роботи
педагогічного лекторію для батьків учнів з ООП**

№	Зміст	Форма роботи	Термін
1.	Режим роботи класу з інклюзивним навчанням	Батьківський лекторій	вересень
2.	Особливості розвитку молодшого школяра (6-ти, 7-ми, 8-ми, 9-ти років)	Круглий стіл	жовтень
3.	Психологічна готовність та адаптація дитини до нових умов	Батьківські збори (мультимедійна презентація)	листопад-грудень
4.	Особливості сімейного виховання і соціалізація дитини	Батьківський лекторій	січень
5.	«Світ очима дитини»	Практичне заняття	лютий-березень
6.	«Діагностика розумових здібностей, особистісних якостей»	Індивідуальні та групові консультації	впродовж року
7.	Проблеми родин, які виховують дитину з особливими освітніми потребами (просвітницькі виступи, індивідуальні бесіди чи консультації)	Батьківський лекторій	впродовж року
8.	Розвиток самостійності учнів – запорука успіху у шкільному житті	Групове консультування	квітень
9.	Підсумкове засідання: моніторинг навчальної діяльності дитини	Круглий стіл	травень